

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 207/03-900 від 05.02.2019

**Народному депутату України
Вовку В. І.**

Про внесення змін до нормативно-
правового акта

Шановний Вікторе Івановичу!

Міністерство соціальної політики разом із Державною службою України з питань праці на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України Розенка П. В. від 18.02.2019 № 5369/1/1-19 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 08.02.2019, щодо неприпустимості обмежень прав, свобод та інтересів громадян у сфері трудових відносин і приведення постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 295 „Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” (далі – Постанова № 295) у відповідність до законів України „Про статус народного депутата України” від 17.11.1992 № 2790-XII (далі – Закон № 2790) та „Про громадські об'єднання” від 22.03.2012 № 4572-VI (далі – Закон № 4572) і повідомляє.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їхні посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Адресованими Вам листами від 10.01.2019 № 485/0/2-19-/52 та від 08.02.2019 № 2813/0/2-19/52 Мінсоцполітики було висловлено позицію щодо питання внесення змін до Постанови № 295.

Державний контроль за додержанням законодавства про працю здійснюється відповідно до вимог Кодексу законів про працю України, законів України „Про оплату праці”, „Про відпустки”, конвенцій Міжнародної організації праці № 81 про інспекцію праці у промисловості і торгівлі (далі – Конвенція МОП № 81) та № 129 про інспекцію праці у сільському господарстві, ратифікованими законами України від 08.09.2004 № 1985-IV та 1986-IV.

Принципи здійснення державного контролю у сфері господарської діяльності, його правові та організаційні засади встановлено Законом України

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
4612/0/2-19/52 від 06.03.2019

07.03.2019 10:04

Вх. № 45724

„Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” (далі – Закон № 877).

Відповідно до частини першої статті 2 Закону № 877 його дія поширюється на відносини, пов’язані зі здійсненням державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Так, частиною четвертою статті 2 Закону № 877 передбачено, що заходи контролю проводяться, зокрема, органами державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення в установленому порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

Згідно з абзацом сьомим статті 3 Закону № 877 державний нагляд (контроль) здійснюється лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом.

Перелік підстав для проведення позапланових заходів передбачено статтею 6 Закону № 877. Проведення позапланових заходів з інших підстав забороняється, крім позапланових заходів, передбачених частиною четвертою статті 2 Закону № 877. У зазначеному переліку відсутні такі підстави для здійснення контролю, як звернення народного депутата України, депутатський запит та інформація громадського об’єднання.

Відповідно до Закону № 2790 народний депутат України згідно із законодавством розглядає звернення виборців, а також підприємств, установ, організацій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об’єднань громадян, вживає заходів для реалізації їхніх пропозицій і законних вимог.

При цьому Законом № 2790 не встановлено вичерпного переліку таких заходів.

Наприклад, згідно з пунктом 12 частини першої статті 11 Закону № 2790 народний депутат України на пленарному засіданні Верховної Ради України має право у порядку, передбаченому Законом України „Про Регламент Верховної Ради України”, порушувати питання про перевірку діяльності підприємств, установ, організацій, розташованих на території України і щодо яких є дані про недотримання ними законодавства України, про створення з цієї метою тимчасових слідчих комісій.

Статтею 15 Закону № 2790 встановлено, що народний депутат України має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом, зокрема, до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності.

Водночас Законом № 2790 не передбачено права народного депутата України ініціювати обов’язкове проведення перевірки органом, що здійснює контроль у відповідній сфері.

Стосовно порушеного Вами питання проведення інспекційного відвідування роботодавця за ініціативою громадських об’єднань зазначаємо, що відповідно до частин першої – четвертої статті 1 Закону № 4572 громадське об’єднання – це добровільне об’єднання фізичних осіб та / або юридичних осіб приватного права, утворене з метою захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка.

Статтею 21 Закону № 4572 встановлено права громадських об'єднань. Так, для реалізації своєї мети (своїх цілей) громадське об'єднання має право:

вільно поширювати інформацію про свою діяльність, пропагувати свою мету (свої цілі);

звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб із пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами;

одержувати в порядку, визначеному законом, публічну інформацію, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;

брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності громадського об'єднання та важливих питань державного і суспільного життя;

проводити мирні зібрання;

реалізовувати інші права, не заборонені законом.

У наведеному переліку не визначено права будь-якого громадського об'єднання ініціювати проведення перевірки органом, що здійснює контроль у відповідній сфері.

Відповідно до статті 259 Кодексу законів про працю України державний нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання, фізичними особами – підприємцями, які використовують найману працю, здійснюється Державною службою України з питань праці та її територіальними органами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю (далі – Порядок контролю) затверджено Постановою № 295.

Згідно з пунктом 5 Порядку контролю підставами для проведення інспекційних відвідувань є, зокрема, звернення працівника про порушення стосовно нього законодавства про працю, звернення фізичної особи, стосовно якої порушено правила оформлення трудових відносин.

Оскільки у законах № 2790 та № 4572 відсутня норма щодо ініціювання народним депутатом України, громадським об'єднанням проведення перевірки органом, що здійснює контроль у відповідній сфері, Порядок контролю в чинній редакції не суперечить зазначеним законодавчим актам, а отже, не містить зазначених підстав для проведення інспекційного відвідування.

Також потрібно зазначити, що відповідно до частини третьої статті 291 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII, сторони підтверджують своє зобов'язання щодо ефективного виконання

основоположних та пріоритетних конвенцій МОП, які вони ратифікували, та Декларації МОП стосовно основних принципів та прав у світі праці 1998 року.

Згідно зі статтею 9 Конституції України та статтею 19 Закону України „Про міжнародні договори України” чинні міжнародні договори України, згоду на обов’язковість яких надано Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

Статтею 15 Конвенції МОП № 81 визначено, що з урахуванням винятків, які можуть бути передбачені національним законодавством, інспекторам праці треба вважати конфіденційним джерело будь-якої скарги, доведеної до їхнього відома, на недоліки або порушення правових норм і утримуватися від повідомлення роботодавцю або його представнику про те, що інспекційне відвідування було проведене у зв’язку з отриманням такої скарги.

Відповідно до вимог статті 10 Закону України „Про звернення громадян” не допускається розголошення одержаних із звернень відомостей про особисте життя громадян без їхньої згоди чи відомостей, що становлять державну або іншу таємницю, яка охороняється законом, та іншої інформації, якщо це ущемлює права і законні інтереси громадян. Не допускається з’ясування даних про особу громадянина, які не стосуються звернення. На прохання громадянина, висловлене в усній формі або зазначене в тексті звернення, не підлягає розголошенню його прізвище, місце проживання та роботи.

Також згідно з підпунктом 6 пункту 13 Порядку контролю інспекторам праці забороняється розголошувати джерело будь-якої скарги, доведеної до їхнього відома, на недоліки або порушення і повідомляти об’єкту відвідування або його представнику про те, що відвідування проводиться у зв’язку з отриманням такої скарги.

Отже, передбачені Порядком контролю механізми забезпечують достатній захист трудових прав працівників і конфіденційність джерела скарги на порушення таких прав.

У зв’язку з вищезазначеним вважається, що внесенню запропонованих у Вашому депутатському запиті змін до пункту 5 Порядку контролю має передувати внесення змін до відповідних законів.

З повагою

Міністр

А. Рева

